

Sotsiaalhoolekande seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus

§ 1. Sotsiaalhoolekande seaduse muutmine

Sotsiaalhoolekande seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahv 13¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 13¹. Sotsiaalteenuste osutamise erisused kriisiolukorras

(1) Erakorralise või sõjaseisukorra ajal ja kaks aastat pärast sõjaseisukorra lõppemist võib kohaliku omavalitsuse üksuses olla sotsiaaltöötajana ametis isik, kelle ettevalmistus ei vasta käesoleva seaduse §-s 16¹ sätestatud nõudele, kuid kes vastab avaliku teenistuse seaduse § 14 lõikes 1 sätestatud nõuetele.

(2) Erakorralise või sõjaseisukorra ajal ja kaks aastat pärast sõjaseisukorra lõppemist võib väljaspool kodu osutatavat üldhooldusteenust osutada hooldustöötajana isik, kelle ettevalmistus ei vasta käesoleva seaduse § 22 lõikes 4 sätestatud nõudele, kuid kes on täisealine, teovõimeline ja kellele on tagatud juhendamine § 22 lõikes 4 sätestatud nõudele vastava hooldustöötaja poolt.

(3) Eriolukorra, erakorralise või sõjaseisukorra ajal peatub käesoleva seaduse § 64 lõikes 5 sätestatud tähtaja kulgemine.

(4) Eriolukorra, erakorralise või sõjaseisukorra ajal võib Sotsiaalkindlustusamet valdkonna eest vastutava ministri ettepanekul pikendada sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse eest tasu maksmise kohustuse ülevõtmise tähtaega kuni eriolukorrast, erakorralisest seisukorrast või sõjaseisukorrast tingitud ümberkorralduse vajaduse äralangemiseni.“;

2) seaduse 1. peatükki täiendatakse §-dega 13²–13⁴ järgmises sõnastuses:

„§ 13². Erihoolekandeteenuste osutamise erisused kriisiolukorras

(1) Eriolukorra ajal, kui see on vältimatult vajalik erihoolekandeteenuse osutamise jätkamiseks, võib lisaks käesoleva seaduse § 86 lõikes 1 sätestatud isikutele erihoolekandeteenust vahetult osutada ka füüsiline isik, kellel on vähemalt põhiharidus ja kellele on tagatud juhendamine § 86 lõikes 1 sätestatud nõuetele vastava isiku poolt.

(2) Erakorralise või sõjaseisukorra ajal ja kaks aastat pärast sõjaseisukorra lõppemist, kui see on vältimatult vajalik erihoolekandeteenuse osutamise jätkamiseks, võib lisaks käesoleva seaduse § 86 lõikes 1 sätestatud isikutele erihoolekandeteenust vahetult osutada ka füüsiline isik, kes on täisealine, teovõimeline ja kellele on tagatud juhendamine § 86 lõikes 1 sätestatud nõuetele vastava isiku poolt.

(3) Sõjaseisukorra ajal lõpetab teenuseosutaja käesoleva seaduse § 80 lõike 1 punktis 1 sätestatud juhul erihoolekandeteenuse osutamise suunamisotsuse alusel, kui isik ei kasuta teenust kauem kui 14 päeva, välja arvatud statsionaarse tervishoiuteenuse osutamise korral.

(4) Eriolukorra, erakorralise või sõjaseisukorra ajal pikenevad käesoleva seaduse § 71 lõigetes 6 ja 7 sätestatud tähtjad ühe kuuni.

(5) Eriolukorra, erakorralise või sõjaseisukorra ajal võib Sotsiaalkindlustusamet valdkonna eest vastutava ministri ettepanekul pikendada erihoolekandeteenuse osutamise tähtaega kuni eriolukorrast, erakorralisest või sõjaseisukorrast tingitud ümberkorralduse vajaduse äralangemiseni.

(6) Erakorralise või sõjaseisukorra ajal teeb erihoolekandeteenuse osutaja endast oleneva, et tagada teenuse toimimine. Erihoolekandeteenuse toimimise tagamiseks peab erihooldusteenuse osutaja tagama lähtuvalt täisealise isiku vajadustest isiku turvalisuse ja abistama isikut enese eest hoolitsemisel.

(7) Erakorralise või sõjaseisukorra ajal peab kogukonnas elamise teenuse ja ööpäevaringse erihooldusteenuse osutaja lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatule tagama isikule majutamise ja toitlustamise.

(8) Erakorralise või sõjaseisukorra ajal peab ööpäevaringse erihooldusteenuse osutaja lisaks käesoleva paragrahvi lõigetes 6 ja 7 sätestatule järgima tervishoiuteenuse osutaja poolt täisealisele isikule määratud raviskeemi ja omama ülevaadet ööpäevaringset erihooldusteenust saava täisealise isiku viibimiskohast.

(9) Eriolukorra, erakorralise või sõjaseisukorra ajal ei kohaldata käesoleva seaduse § 99 lõikes 3 ja § 102 lõike 1 punktis 4 sätestatut.

(10) Eriolukorra, erakorralise või sõjaseisukorra ajal ei kehti käesoleva seaduse § 102 lõikes 3 sätestatud seaduslikult esindajalt nõusoleku saamise kohustus, kuid ööpäevaringse erihooldusteenuse osutaja peab teavitama seaduslikku esindajat esimesel võimalusel ööpäevaringset erihooldusteenust saava täisealise isiku viimisest väljapoole tegevusloal märgitud kohta.

§ 13³. Lapsele turvakoduteenuse, lapsehoiuteenuse ja asendushooldusteenuse osutamise erisused kriisiolukorras

(1) Kriisiolukorras, mis mõjutab oluliselt turvakoduteenuse osutamist, ja kaks aastat pärast sõjaseisukorra lõppemist, võib turvakoduteenusel lapsele teenust vahetult osutada isik, kes vastab vähemalt käesoleva seaduse § 36 lõikes 1 sätestatud nõuetele.

(2) Eriolukorra, erakorralise või sõjaseisukorra ajal, kui see on lapsehoiuteenuse osutamiseks vältimatult vajalik, võib lapsehoiuteenusel olla lapsi rohkem kui käesoleva seaduse § 45³ lõike 2 punktides 1 ja 2 sätestatud ning ei kohaldata § 45³ lõiget 3.

(3) Kui kriisiolukorras osutatakse lapsehoiuteenust eluruumis, mis ei ole lapsehoiuteenust saava lapse eluruum, ei kohaldata käesoleva seaduse § 45³ lõike 4 punktis 2 sätestatud nakkushaiguste suhtes tervisekontrolli läbimise kohta tervisetõendi esitamise nõuet.

(4) Kriisiolukorras, mis mõjutab oluliselt lapsehoiuteenuse osutamist, ja kaks aastat pärast sõjaseisukorra lõppemist võib lapsehoidjaks olla isik, kes vastab vähemalt käesoleva seaduse § 45⁴ lõikes 1 sätestatud nõuetele.

(5) Erakorralises või sõjaseisukorras võib asendushooldusteenust osutada pikemalt, kui käesoleva seaduse § 45⁵ lõike 3 punktis 2 sätestatud tähtaja jooksul, kui see on kriisiolukorrast tulenevatel asjaoludel põhjendatud ning teenust vajava lapse huvides.

(6) Eriolukorras, erakorralises või sõjaseisukorras ja kaks aastat pärast nende lõppemist võib asendushooldusteenusel perekodus, asenduskodus ja hooldusperes teha ajutisi erisusi laste arvu osas käesoleva seaduse § 45⁶ lõikes 2, § 45⁷ lõikes 1 ja § 45⁸ lõikes 1 sätestatust, kui see on kriisiolukorras teenuse osutamiseks vältimatult vajalik. Laste arvu suurendamise korral ei kohaldata § 45⁶ lõikes 3, § 45⁷ lõikes 1¹ ning § 45⁸ lõikes 1¹ sätestatut.

(7) Erakorralise või sõjaseisukorra ajal ei kohaldata käesoleva seaduse § 45⁵ lõiget 4 ja 5 sätestatut.

(8) Kriisiolukorras, mis mõjutab oluliselt asendushooldusteenuse osutamist, ja kaks aastat pärast sõjaseisukorra lõppemist, võib asendushooldusteenuse osutamisel last vahetult kasvatada isik, kes on vähemalt täisealine ning vastab käesoleva seaduse § 45¹³ lõike 1 punktides 1, 3–7 ja 11 sätestatud nõuetele.

(9) Kui kriisiolukorras osutatakse asendushooldusteenust last vahetult kasvatava isiku eluruumides, ei kohaldata käesoleva seaduse § 45¹³ lõikes 2 sätestatud nakkushaiguste suhtes tervisekontrolli läbimise kohta tervisetõendi esitamise nõuet.

(10) Erakorralise või sõjaseisukorra ajal, kui see on asendushooldusteenuse osutamise jätkamiseks vältimatult vajalik, võib jätta kohaldamata käesoleva seaduse § 45¹⁴ lõikes 1 ning lõike 3 punktides 2 ja 3 sätestatud perevanema minimaalse ja maksimaalse tööaja ja teenuse osutamise aja nõuded.

§ 13⁴. Toimetulekutoetuse määramise ja maksmise erisused kriisiolukorras

(1) Kriisiolukorras kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil toimuva ulatusliku evakuaatsiooni korral võetakse toimetulekutoetuse määramisel evakuaatsioonikohas viibivate isikute eluasemekulusid arvesse selle eluaseme osas, kus toimetulekutoetuse taotleja alaliselt elab ja mis võib asuda ka teise kohaliku omavalitsuse üksuse haldusterritooriumil.

(2) Kui erakorralise või sõjaseisukorra ajal ei ole võimalik maksta toimetulekutoetust toetuse taotlejale sotsiaalseadustiku üldosa seaduse § 28 lõikes 3 nimetatud arvelduskontole, võib kohaliku omavalitsuse üksus toimetulekutoetuse sularahas maksmise korral määrata toetuse 0 või 5-ga lõppeva summamana, ümmardades toetuse suurust inimese kasuks. Toetuse võib sularahas välja maksta mõistliku aja jooksul.“;

3) seaduse 6. peatükki täiendatakse §-ga 155¹ järgmises sõnastuses:

„§ 155¹. Tegevsloa andmise erisused ja teavitamiskohustus kriisiolukorras

(1) Kriisiolukorras võib Sotsiaalkindlustusamet lisada tegevsloale kõrvaltingimusena tegevsloa tähtaja kriisiolukorra ajaks.

(2) Kui kriisiolukorras või massilisest sisserändest tingitud hädaolukorra ajal on sotsiaalteenuse osutajal vaja jätkata sotsiaalteenuse osutamist kehtivas tegevsloas märgitud tegevuskohast erinevas tegevuskohas või suuremale isikute arvule, on ta sellest kohustatud teavitama Sotsiaalkindlustusametit.

(3) Sotsiaalteenuse osutamise tegevsloa taotlemisel kriisiolukorras ja 90 kalendripäeva pärast kriisiolukorra lõppemist ei kohaldata käesoleva seaduse § 152 lõikes 4, lõike 5 punktis 2 ja lõikes 7 sätestatut.

(4) Erakorralise ja sõjaseisukorra ajal ei kohaldata käesoleva seaduse §-s 151 sätestatud tegevusloa nõuet ning sotsiaalteenuse osutajal tuleb enne käesoleva seaduse §-s 151 nimetatud teenuste osutamise alustamist esitada Sotsiaalkindlustusametile teade teenuse osutamise alustamise kohta.“.

§ 2. Lastekaitseaduse muutmine

Lastekaitseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 20 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

„(3¹) Kui kriisiolukorra tõttu on lapsega töötamist võimaldaval isikul või vastava tegevusloa väljastajal takistatud käesoleva paragrahvi lõigetes 1–2 sätestatud piirangutest kinnipidamise kontrollimine enne isiku töölevõtmist või tegevusloa väljastamist ning kui isiku töölevõtmisega või tegevusloa väljastamisega viivitamine takistaks otseselt kriisiolukorra lahendamist või inimeste elu ja tervise kaitsmist vahetu ohu korral, võib isiku tööle võtta või tegevusloa väljastada, kui isik on andnud kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis kinnituse selle kohta, et tal puuduvad käesoleva paragrahvi lõigetes 1–2 nimetatud piirangud lastega töötamiseks. Sellisel juhul on lapsega töötamist võimaldav isik või vastava tegevusloa väljastaja kohustatud kontrollima käesoleva paragrahvi lõigetes 1–2 sätestatud piirangutest kinnipidamist viivitamatult pärast seda takistanud asjaolude äralangemist või vahetu ohu tõrjumist.“;

2) paragrahvi 28 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Kriisiolukorras, mis mõjutab oluliselt lastekaitsetööd kohaliku omavalitsuse üksuses, hindab lastekaitsetöötaja lapse abivajadust käesoleva paragrahvi alusel, lähtudes nendest meetmetest, mida kriisiolukorraga kaasnevaid asjaolusid arvestades on võimalik lapsele kohaldada.“.

§ 3. Ohvriabi seaduse muutmine

Ohvriabi seaduse § 14 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Eriolukorra, erakorralise või sõjaseisukorra ajal võib Sotsiaalkindlustusamet teha ohvriabiteenuste korraldamisel ajutiselt erandeid teenuste sisu osas, kui see on vältimatult vajalik kriisiolukorras ohvriabiteenuste osutamiseks.“.

§ 4. Perekaitse seaduse muutmine

Perekaitse seaduse 1. peatükki täiendatakse §-ga 14¹ järgmises sõnastuses:

„§ 14¹. Perekaitse taotlemise ja maksmise erisused erakorralise või sõjaseisukorra ajal

(1) Erakorralise või sõjaseisukorra ajal ei ole vaja perekaitse saaja vahetamiseks esitada käesoleva seaduse § 6 lõikes 1 nõutud teise vanema nõusolekut, kui see ei ole erakorralise või sõjaseisukorra tõttu võimalik.

(2) Erakorralise või sõjaseisukorra ajal on perekaitse taotlemise ja saamise õigus ka last tegelikult kasvataval isikul.

(3) Kui erakorralise või sõjaseisukorra tõttu on täitemenetlus või pankrotimenetlus peatunud, kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega täitemenetlusaegse ja pankrotimenetlusaegse elatisabi suuruse, mis ei sõltu võlgniku makstud elatisest.“.

§ 5. Ravikindlustuse seaduse muutmine

Ravikindlustuse seaduse 3. peatüki 5. jao 1. jaotist täiendatakse §-ga 62¹ järgmises sõnastuses:

„§ 62¹. Ajutise töövõimetuse hüvitise määramise ja maksmise erisused kriisiolukorras

(1) Kui kriisiolukorra tõttu ei ole võimalik esitada töövõimetuslehte elektroonilisel kujul, esitatakse see paber kandjal. Tööandja või füüsilisest isikust ettevõtja edastab töövõimetuslehe koos omapoolsete kannetega Tervisekassale 14 kalendripäeva jooksul alates selle saamise päevast.

(2) Kriisiolukorra tõttu võib Tervisekassa pikendada ajutise töövõimetuse hüvitise väljamaksmise tähtaega 60 kalendripäevani alates päevast, mil nõuetekohaselt vormistatud dokumendid on laekunud Tervisekassasse.

(3) Erakorralise või sõjaseisukorra ajal ei kohaldata käesoleva seaduse § 53 lõikes 5 nimetatud tähtaega.“.

§ 6. Riikliku pensionikindlustuse seaduse muutmine

Riikliku pensionikindlustuse seaduse 10. peatükki täiendatakse §-ga 48¹ järgmises sõnastuses:

„§ 48¹. Pensioni maksmise erisused erakorralise või sõjaseisukorra ajal

Kui erakorralise või sõjaseisukorra ajal ei ole selle tõttu võimalik esitada käesoleva seaduse § 24 lõikes 7 ja § 28 lõikes 2¹ sätestatud kirjalikku nõusolekut, tuleb see esitada kuue kuu jooksul pärast erakorralise või sõjaseisukorra lõppemist. Sotsiaalkindlustusamet arvestab õigustatud isiku pensioni suuruse ümber ja maksab saamata jäänud pensionisumma välja tagasiulatuvalt õigustatud isiku pensionilisale või täiendavale pensioniõiguslikule staažile õiguse tekkimise ajast.“.

§ 7. Sotsiaalseadustiku üldosa seaduse muutmine

Sotsiaalseadustiku üldosa seaduse 3. peatüki 1. jagu täiendatakse §-ga 30¹ järgmises sõnastuses:

„§ 30¹. Hüvitise andmine kriisiolukorra ajal

(1) Kriisiolukorras võib haldusorgan pikendada käesoleva seaduse § 25 sätestatud hüvitise andmise tähtaega viieteistkümne tööpäeva võrra, kui hüvitise määramiseks vajalike andmete puudub ligipääs või kriisiolukorra tõttu pole hüvitisi võimalik määrata seaduses sätestatud tähtaja jooksul.

(2) Kriisiolukorras on hüvitise andjal õigus laiendada seaduses sätestatud rahalise hüvitise riigi kulul koju kandmise isikute ringi, kui see on kriisiolukorra tõttu vältimatult vajalik.

(3) Kriisiolukorra tõttu Eestist ajutiselt eemal viibiv isik loetakse Eestis elavaks isikuks käesoleva seaduse § 3 lõike 1 tähenduses.

(4) Erakorralise või sõjaseisukorra ajal võib hüvitise andja anda sama hüvitise osas hüvitise andmise või hüvitise andmisest keeldumise haldusakti korraga mitmele hüvitise saamise õigust omavale isikule.

(5) Erakorralise või sõjaseisukorra ajal võib hüvitise andja hüvitise andmise või hüvitise andmisest keeldumise haldusakti andmisel kõrvale kalduda haldusmenetluse seaduse § 56 lõikes 3 sätestatust.“.

§ 8. Töölepingu seaduse muutmine

Töölepingu seaduse § 65 lõiget 2 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Vanemapuhkusele jäämisel ei rakendata käesoleva seaduse § 62 lõikes 3 ette nähtud etteteatamistähtaega, kui etteteatamist ei saa asjaolusid arvestades mõistlikult eeldada.“.

§ 9. Välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse muutmine

Välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 36⁶ täiendatakse lõikega 11¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Hädaolukorras ja kolm kuud pärast hädaolukorra lõppemist tagab käesoleva paragrahvi lõike 11 punktides 1, 3, 4 ja 6 nimetatud ülesannete täitmise Sotsiaalkindlustusamet ja punktis 2 nimetatud ülesande täitmise Terviseamet.“;

2) paragrahvi 75 täiendatakse lõikega 1³ järgmises sõnastuses:

„(1³) Massilisest sisserändest tingitud hädaolukorras ja kolm kuud pärast hädaolukorra lõppemist rahastatakse rahvusvahelise kaitse taotlejale tervisekontrolli läbiviimist ja vältimatu arstiabi andmist riigieelarvest Tervisekassa kaudu.“.

§ 10. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub samal ajal tsiviilkriisi ja riigikaitse seadusega.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2023. a

Algatab Vabariigi Valitsus 2023. a